بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پشت بە حوکمی بڕگەی (١) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراوو، لەسەر داوای ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمان، پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٥)ی رۆژی ١١/٤/٢٠١١ بڕیاری دەرچوواندنی ئەم یاسایەی دا:

یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١١
یاسای سەندووقی پشتیوانی پرۆژە بچووکەکانی لاوان
لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەو زاراوەوە و دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە:

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

دووەم: لاو: ئەوانەی تەمەنیان لەنێوان ١٦ ـ ٣٥ ساڵە.

سێیەم: سندووق: سندووقی پشتیوانی پڕۆژە بچووکەکانی لاوان.

ماددەی دووەم:

ئەم یاسایە ئەم ئامانجانەی هەیە:

یەکەم: بەرزکردنەوەی ئاستی کۆمەڵایەتی و ئابووری لاوان لە هەرێمدا.

دووەم: بەکارخستنی وزەی لاوان کە دەستەبەری بەشداربوونی کارایان دەکات لە گەشەپێکردنی هەرێمدا.

سێیەم: هاندانی لاوان بۆ دەست پێشخەری دامەزراندنی پڕۆژە بچووکەکان لە ڕێگەی دابین کردنی پشتیوانی دارایی بۆیان.

چوارەم: ڕەخساندنی هەلی کاری زیاتر بۆ لاوان.

ماددەی سێیەم:

سندووقێك دادەمەزرێت بەناوی (سندووقی پشتیوانی پڕۆژە بچووکەکانی لاوان) سەر بە وەزارەتی کاروکاروباری کۆمەڵایەتی دەبێت و خاوەن کەسایەتی مەعنەوی دەبێت.

ماددەی چوارەم:

یەکەم: ئەنجومەنێك پێك دێت بە ناوی (ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی سندووق) بە سەرۆکایەتی وەزیری کاروکاروباری کۆمەڵایەتی و نوێنەرایەتی هەریەك لەم وەزارەتانەی خوارەوە کە پلەکەیان لە بەڕێوەبەری گشتی کەمتر نەبێت:

١- وەزیری کاروکاروباری کۆمەڵایەتی سەرۆك.
٢- نوێنەری وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان ئەندام.
٣- نوێنەری وەزارەتی کشتوکاڵ ئەندام.
٤- نوێنەری وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی ئەندام.

دووەم: ئەنجومەن بۆی هەیە ڕاوێژ بکات بە شارەزاو ڕاوێژکاران لە ناو وەزارەت یان لە دەرەوە لەکاتی پێویست.

ماددەی پێنجەم:

ئەنجومەن ئەم ئەرك و دەسەڵاتانەی خوارەوە دەگرێتە ئەستۆ:

یەکەم: سەرپەرشتی کردنی کارەکانی سندووق و دانانی بنچینەکانی پاڵپشتی کردنی لاوە بێ کارەکان.

دووەم: کارکردن لە پێناو گەشەکردنی داهاتی دارایی بۆ سندووق.

سێیەم: پەسند کردنی پلانەکانی وەبەرهێنانە داراییەکانی سندووق.

چوارەم: هەر ئەرکێکی دیکەی پەیوەندیدار بە کارەکانی سندووقەوە.

ماددەی شەشەم:

یەکەم: ئەو پڕۆژانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە ئەو پڕۆژانەن کە سەرمایەکانیان لە (٤٠) ملیۆن دینار تێپەڕ نەکات.

دووەم: نابێت بڕی پێشینەی ئەو پڕۆژانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە لە (١٥) ملیۆن دینار زیاتر بێت.

سێیەم: بە پێی ئەم یاسایە نابێت هەر سوودمەندێك لە یەك جار زیاتر پێشینە وەربگرێت.

ماددەی حەوتەم:

یەکەم: پێدانی پێشینە بە (لاوان یان بە کۆمەڵە لاوێکی بەشداربوو) بەپێی ئەم مەرجانەی خوارەوە دەبێت:

١- پێویستە لاو بێت و هاوولاتی و نیشتەجێی هەرێم بێت.
٢- نابێت کارمەند بێت لە دەزگا حکومیەکان.
٣- پێویستە خاوەن توانای دارایی لاواز یان سنووردار بێت.
٤- هەڵسەنگاندنی سوودی ئابووری ئەو پڕۆژەیەی بەنیازە ئەنجامی بدات، لەلایەن ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی سندووقەوە دەکرێت.
٥- دەبێ پڕۆژەکە لەلایەن بەڕێوەبردنی سەندووقەوە تۆمار بکرێت.

دووەم: پێدان و وەرگرتنەوەی پێشینەکە بەپێی ئەو بەرزەفتانەی ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی سەندووق دەبێت.

ماددەی هەشتەم:

ئەو پرۆژە بچوکانەی کە حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە لە باج و رەسمەکان بۆ ماوەی پێنج ساڵ دەبووردرێن.

ماددەی نۆیەم:

داهاتەکانی سەندووق لەمانەی خوارەوە پێك دێت:

یەکەم: بەشداری کردنی ساڵانە بەو بڕەی کەوا حکومەت لە بودجەی گشتی هەرێمدا تەرخانی دەکات.

دووەم: قازانجی بەرهەم هێنانی سەرمایەی سەندووق و قازانجی چالاکییەکان.

سێیەم: قازانجی وەرگرتنەوەی قەرزەکان.

چوارەم: بەخشش و پیتاك و مینەح دوای وەرگرتنی رەزامەندی ئەنجومەنی وەزیران ئەگەر لە دەرەوەی هەرێم بێت.

ماددەی دەیەم:

بەڕێوەچوونی کاری ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی سەندوق و میکانیزمی بەڕێوەبردنی بە پەیڕەوێکی تایبەت دەستنیشان دەکرێت.

ماددەی یازدەم:

وەزیر بۆی هەیە رێنمایی پێویست دەربکات بۆ ئاسانکاری جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی دوازدەم:

ئەم یاسایە لە رۆژی بڵاوبوونەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقائیعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێت.

محمد قادر عبدالله
(د. کەمال کەرکووکی)
سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

هۆیە پێویستیەکان

ئـەم سـەندووقە دانـراوە بـۆ گرنگیـدان بـە لاوان و بـەکارهێنان و بـەڕێوەبردنی وزەکانیـان و یارمەتیدانیان بە شێوەیەکی جددی تر،بۆ کەمکردنەوەی کێشەی ئابوورییان، لەلایەکی دیکەشـەوە بۆ لادانی فشار و کەمکردنەوەی بارگرانی لەسەر شانی گەنجینەی دەوڵەت و کارکردن لە پێنـاو گۆڕینی بەهرەکانی لاوان بەرەو سوود وەرگرتن لە وزەکانیان و جەخت کردن لەسـەر جێبـەجێ کردنی پڕۆژە ئابوورییە بچووکەکان و بەپێی بە دەست هـاتنی داراییـان و بەیارمـەتی سـەندووق، بۆیە ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

تێبـینی: ئـەم یاسـایە بـەبریاری ژمـارە ١١ی سـالی ٢٠١١ لەلایـەن بـەڕێز سـەرۆکی هـەرێمی کوردستانەوە دەرچوێنرا